

Τα πραγματικά στοιχεία

ΚΕΙΜΕΝΟ: ΦΩΤΗΣ ΜΑΡΤΙΝΟΣ

Ο μηχανισμός διαστρέβλωσης της πραγματικότητας εδώ και 52 χρόνια αποδίδει το ναυάγιο στις καιρικές συνθήκες. Σε μια θύελλα που δεν υπήρξε καν. Ένα γκεμπελικό σκηνικό και οι διαχρονικοί στυλοβάτες του κόντρα στα πραγματικά στοιχεία που –απορίας άξιο– φέρνει στη δημοσιότητα μόνο ο «Ε»

Οι 280 νεκροί του ναυαγίου έφεραν ένα ολόκληρο σύστημα σε κατάσταση πανικού. Πλοιοκτίτες, στελέχη της Επιθεώρησης Εμπορικών Πλοίων (ΕΕΠ) του Υπουργείου Ναυτιλίας, στελέχη της Ελληνικής Τράπεζας Βιομηχανικής Αναπτύξεως (ΕΤΒΑ) και όλοι όσοι είχαν εμπλακεί στην αμαρτωλή ιστορία του ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ έπεσαν πάνω στην εξουσία –που αυτή κι αν ήταν μπλεγμένη– μ' ένα επιτακτικό αίτημα: Να βάλει εμπρός το μηχανισμό έκτακτης ανάγκης, ώστε ως αίτιο του ναυαγίου να μη θεωρηθεί η εξόφθαλμη και εγκληματική αναξιοπλοία του πλοίου, αλλά οτιδήποτε άλλο. Ο πιο βολικός «ένοχος», πέρα από τον νεκρό πλοίαρχο, ήταν προφανώς ο καιρός. Μόνο που η πρόβλεψη και το πραγματικό πιστοποιητικό καιρικών συνθηκών της ΕΜΥ δεν στοιχειοθετούσαν οποιαδήποτε μετεωρολογική «ενοχή». Δεύτερος βολικός «ένοχος» ήταν το περιβόητο φορητό ψυγείο με τα πορτοκάλια, και μέσω αυτού το πλήρωμα. Μόνο που και η δική του «ενοχή»

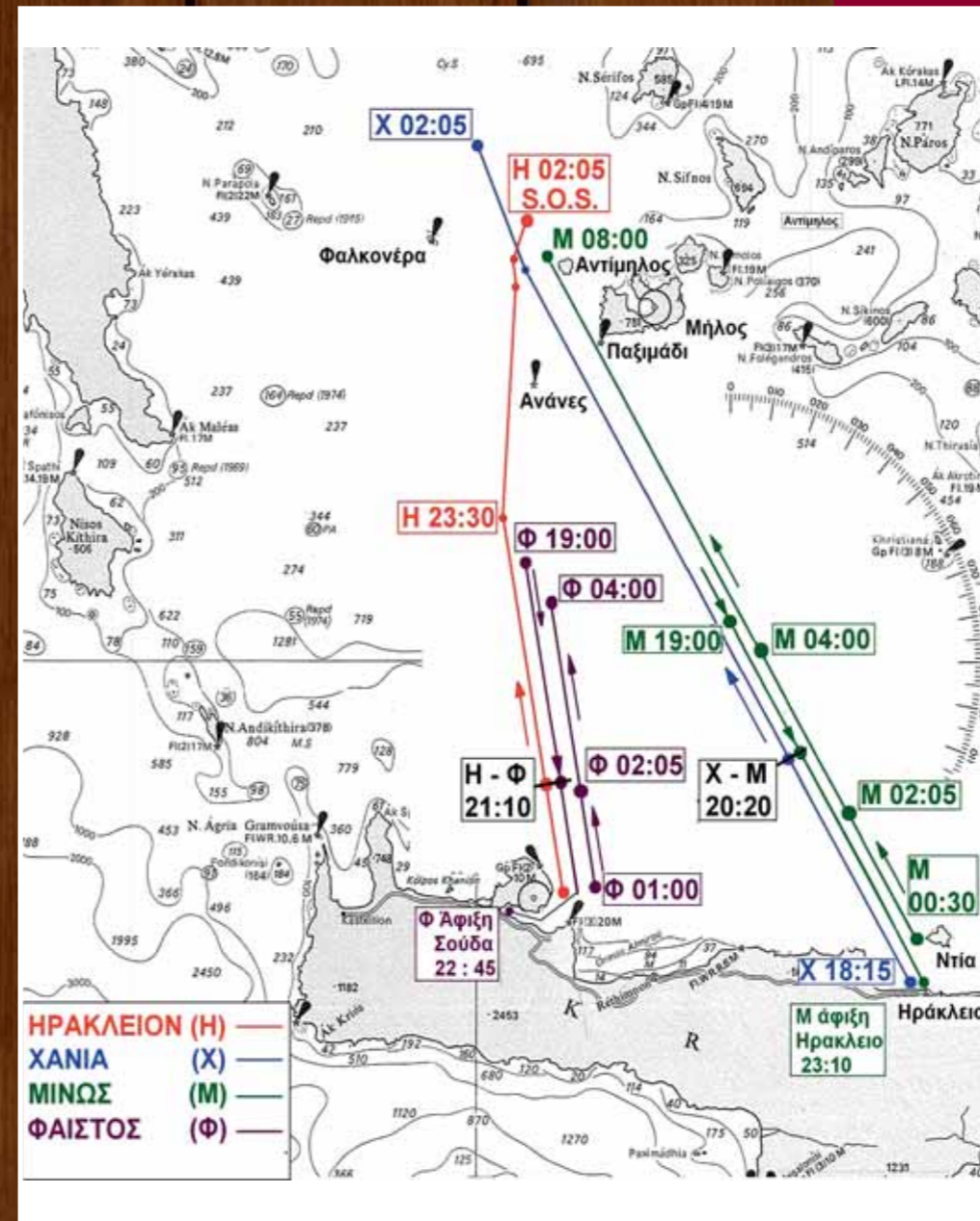
ήταν ανύπαρκτη, αφού δεν ήταν αυτό που παραβίασε τον καταπέλτη. Έτσι, στήθηκε εκ των υστέρων και με κάθε τρόπο μια ολόκληρη εκστρατεία για τη διαστρέβλωση των πραγματικών στοιχείων, με στόχο μέσα από το μπουρδούκλωμα να προκύψει ένας αχταρμάς δήθεν αιτίων, ώστε να φταίει «λίγο απ' όλα αυτά και όλα μαζί» –για να μη φταίει η αναξιοπλοία. Και πράγματι. Ένα πέπλο ομίχλης κάλυψε το ναυάγιο και μαζί μ' αυτό τους πραγματικούς ενόχους, τους «ηθικούς αυτοουργούς». Η εκ νέου ασύστολη εμπλοκή τους, προκειμένου να κατασκευάσουν «ενόχους» για να απενοχοποιήσουν τους εαυτούς τους και το σύστημα διαπλοκής που υπηρετούσαν, αδιαφορώντας για την εκατόμβη των νεκρών, δεν εκπλήσσει. Εκείνο που εκπλήσσει και απογοητεύει είναι το πόσοι δέχτηκαν να τους υποστηρίξουν.

ΜΙΑ ΠΑΡΕΝΘΕΣΗ: ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ ΚΑΙ Η ΦΩΤΙΑ ΣΤΟ ΜΑΤΙ...

Το κείμενο αυτό γράφτηκε πριν από κάποιους μήνες για μια καταστροφή που έγινε πριν από 52

χρόνια. Σβήνοντας όμως αριθμούς και ονόματα, θα μπορούσε να έχει γραφτεί σήμερα για μια καταστροφή που έγινε σήμερα. Για τη φωτιά στο Μάτι, που έκαψε ζωντανούς εκατό ανθρώπους κι έστειλε ζωντανούς στην κόλαση χιλιάδες άλλους. Εκείνο που εντυπωσιάζει δεν είναι η πιστή αντιγραφή ακριβώς της ίδιας «συνταγής»: η αποποίηση κάθε ευθύνης από αυτούς που φέρουν αμέριστη την εγκληματική ευθύνη της συμφοράς, και η κατασκευή και στοχοποίηση δήθεν ενόχων, με πρώτο και καλύτερο τον καιρό, εμπλουτισμένο με ολίγη κλιματική αλλαγή. Όλα αυτά ήταν αναμενόμενα –ιδίως για κάποιον που τυχαίνει να έχει μνήμη και κάποια πείρα από τη «διαχείριση» καταστροφών στην Ελλάδα. Εκείνο που εντυπωσιάζει πάνω απ' όλα είναι ότι, 52 χρόνια μετά, το θράσος, η ιταμότητα, η προκλητικότητα, η ασυνειδησία και η απανθρωπιά της εξουσίας έγινε 52 φορές μεγαλύτερη. Το 1966, ο τότε υπουργός Ναυτιλίας Ισιδωρος Μαυριδόγλου κατηγορήθηκε ότι εμφανίστηκε στη Βουλή την επο-

μένη του ναυαγίου ευδιάθετος και χωρίς καμιά διάθεση αυτοκριτικής. Δεν θα μπορούσε να φανταστεί ούτε ο ίδιος ότι μπροστά στην αισχρότητα των σημερινών του συναδέλφων, που έφτασαν στο σημείο να κατηγορήσουν τους καμένους γιατί κάρκιν, θα φάνταζε σαν ένας άνθρωπος υπερευαίσθητος και συντετριμμένος. Το δεύτερο που εντυπωσιάζει και απογοητεύει 52 φορές περισσότερο είναι η τελευταία φράση πριν απ' αυτή την «παρένθεση», που ισχύει απόφα για το σήμερα. Το πόσοι, με πτυχία, τίτλους και περγαμινές, δέχτηκαν να υποστηρίξουν τους πραγματικούς ενόχους, τους «ηθικούς αυτοουργούς». Ας με συγχωρήσει ο αναγνώστης αν νιώσει ότι θίγω τον καθωστρεπισμό του –το πετσό μου μυρίζει όμως ακόμη στάχτες και αποκαϊδία και η ψυχή μου είναι μαύρη, για τους ανθρώπους και τον τόπο που που κάρκιν και απ' όσα είδα κι έζησα εκείνη τη νύχτα. Η λαϊκή ρήση λέει πως τα μεταξωτά βρακιά θέλουν και επιδέξιους κώλους. Τα πτυχία, οι τίτλοι και οι περγαμινές είναι για όσους ξέρουν να τα σέ-

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΗΜΕΡ	ΩΡΑ UTC (ΕΛΛΑΔΟΣ)	Μ.Σ. ΣΟΥΔΑΣ		Μ.Σ. ΚΥΘΗΡΩΝ		Μ.Σ. ΜΗΛΟΥ	
		Ταχύτητα (knts) (bfts)	Διεύθυνση (μοίρες) (Ανεμολόγιο)	Ταχύτητα (knts) (bfts)	Διεύθυνση (μοίρες) (Ανεμολόγιο)	Ταχύτητα (knts) (bfts)	Διεύθυνση (μοίρες) (Ανεμολόγιο)
7/12	17 (19)			13 4	180 N		
7/12	18 (20)	10 3	160 N-NA			7 2	140 NA

ΧΑΡΤΗΣ 1: Οι πορείες των πλοίων ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ, ΧΑΝΙΑ, ΜΙΝΩΣ και ΦΑΙΣΤΟΣ τη νύχτα της 7ης προς 8η Δεκεμβρίου 1966. **ΠΙΝΑΚΑΣ 1:** Οι μετρήσεις ταχύτητας-διεύθυνσης ανέμου που κατέγραψαν οι μετεωρολογικοί σταθμοί Σούδας, Κυθήρων και Μήλου το βράδυ της 7ης Δεκεμβρίου 1966. Τα στοιχεία με μαύρο χρώμα προέρχονται από το αρχείο της ΕΜΥ. Με κόκκινο οι δικές μας επισημειώσεις. Οι τιμές αποτελούν τον μέσο όρο μετρήσεων δεκαλέπτου

βονται. Κι όχι για όσους τα εξευτελίζουν, από φόβο μπροστά στην εξουσία ή εξάρτηση απ' αυτήν.

ΚΑΙΡΟΣ: Ο ΠΡΩΤΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΣ «ΕΝΟΧΟΣ»

Στο φάκελο που τηρείται στα Γενικά Αρχεία του Κράτους υπάρχουν τέσσερα έγγραφα σχετικά με τις μετεωρολογικές συνθήκες που επικρατούσαν τη νύχτα του ναυαγίου –όλα από το εξωτερικό, Γερμανία και Ιταλία.

Α. «Ανάλυση εικόνων του μετεωρολογικού δορυφόρου Nimbus 2 για την περιοχή της Μεσογείου την 7η και 8η Δεκεμβρίου 1966». Σε έκθεση που υπογράφεται από τον διευθυντή της γερμανικής μετεωρολογικής υπηρεσίας (DWD) αναφέρεται η ύπαρξη «εντόνου κυκλώνα» που προκάλεσε πολλές καταιγίδες το βράδυ της 7ης Δεκεμβρίου σε ολόκληρη την Ανατολική Μεσόγειο. Δεν υπάρχει καμιά συγκεκριμένη αναφορά για τους ανέμους.

Β. «Η μετεωρολογική κατάσταση εις το Αιγαίο την νύκτα της 7ης προς 8η Δεκεμβρίου 1966». Το έγγραφο έχει αποσταλεί στις 11 Μαρτίου 1967 από το Γ' Τμήμα Μετεωρολογικής Υπηρεσίας του ιταλικού Υπουργείου Άμυνας προς τον «κύριο Βανδώρο Λ., διευθυντή της Εταιρείας Γραμμών Τυπάλδου, οδός Barberis 29, Ρώμη», κατόπιν αιτήσεως του τελευταίου από 10 Ιανουαρίου 1967. Όπως αναφέρεται στο διαβιβαστικό: «Κατόπιν αιτήσεώς σας, διαβιβάζεται συνημμένως, κατόπιν πρώτων, συνοπτικών πληροφοριών, λεπτομερή τεχνική μελέτη επί της ως άνω μετεωρολογικής καταστάσεως, ήτις προκάλεσε την βύθισιν του πλοίου ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ». Η αιτιολόγηση του ναυαγίου ήταν παντελώς εκτός αρμοδιότητας της ιταλικής μετεωρολογικής υπηρεσίας και την εκθέτει ανεπανόρθωτα –αν ληφθεί υπόψη και ποιος υπήρξε ο αιτών τη γνωμάτευση. Άλλωστε, και μόνο ο μετεωρολογικός ισχυρισμός του εγγράφου αρκεί, δηλαδή ότι αναπτύχθηκε ένας υδροστρόβιλος εντοπισμένος ακριβώς στο σημείο που βυθίστηκε το ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ (Φαλκονέρα), ακριβώς την ώρα που βυθίστηκε το ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ (00:00 GMT-02:00 τοπική).

Γ. «Ο κυκλών εις το Αιγαίο». Φωτογραφία που λήφθηκε από το μετεωρολογικό δορυφόρο Nimbus 2 στις 7 Δεκεμβρίου 1966 και δημοσιεύτηκε στην ιταλική «Εφημερίδα της Δευτέρας». «Η φωτογραφία ελήφθη υπό δύο φοιτητών της Παδούσης οίτινες εγκατέστησαν κατ' οίκον εν αληθές και ιδιόκτητον κέντρον διαστημικών ερευνών». Χωρίς σχόλια.

Δ. «Τα μετεωρολογικά αίτια της βύ-